

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2017/18. KÖRZETI FORDULÓ 9. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Az alábbi kulcsszavak, nevek, kifejezések irodalmunk egyik jeles alkotójára utalnak. Melyik kapcsolatos még az ő életével, életművével?
Szeged; Sík Sándor; Tétova óda; munkaszolgálat
(A) Sárvári Anna (B) Gyarmati Fanni (C) Bori notesz
(D) Erőltetett menet (E) A szegény kisgyermek panasza
- Mit csinál a szólás szerint az, aki rázza a rongyot?
(A) kitergeti a szennyest (B) lekezelően bánik valakivel (C) dühöng
(D) elkártyázza a pénzét (E) gazdagabbnak mutatja magát, mint amilyen
- Jelöljétek meg az idézettel kapcsolatos igaz állításokat!
„Világok pusztulásán (A) Az idézett verset Ady írta a feleségéhez.
Ősi vad, kit rettenet (B) Feleségét Lédának hívta a verseiben.
Űz, érkeztem meg hozzád (C) A részlet három névmást tartalmaz.
S várok riadtan veled.” (D) Mindhárom toldalékfajta van példa.
(E) Az első sor a II. világháborúra utal.
- Népi megfigyelések. Melyik tulajdonnév hiányzik az alábbi szólásokból?
Ha ... napján esik, akkor 40 napig esik. Ha ... szorítja, ... tágítja.
Ha ... kopog, karácsony locsog. Megrázza még szakállát ...
(A) Gergely (B) Mátyás (C) Katalin (D) Dorottya (E) Julianna
- A *néhai bárány* c. novellából idézünk. Jelöljétek be azokat a szavakat, amelyeknek van pontos jelentésbeli megfelelőjük az idézetben!
„Gerendák, ajtók és mindenféle házi eszközök úsztak a hullámokon, szakajtó, zsúp és ablaktábla. (Egész házakat mosott el a víz valahol!) Azután jött egy petrence, utána pedig valami négyszögletes tuskót gurítottak a habok...”
(A) tulipános láda (B) lóca (C) cserép
(D) fületlen kosár (E) tetőfedő szalma
- Jelöljétek meg az előző idézettel kapcsolatos igaz állításokat!
(A) A mű A jó palócok c. kötetben jelent meg. (B) Az író Mikszáth Kálmán.
(C) A történet Erdély hegyei közt játszódik. (D) Az idézetben van igenév.
(E) A részlet egyik mondata alárendelő összetett mondat.
- Összesen hány zöngés hangból áll a **gyertya** szó?
(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4 (E) 5

- Egybe vagy külön? Jelöljétek be a helyesen írt kifejezéseket!
(A) tanárúr (B) többesszám (C) házi feladat
(D) földrajzórá (E) múltidő
- Bontsátok szótagokra a FORRADALOM szót, és rakjatok ki minél több legalább négybetűs szót belőlük, majd jelöljétek be az igaz állításokat!
(A) Mindegyik szó főnév.
(B) Van köztük visszafelé olvasva is értelmes szó.
(C) Öt szót biztosan ki lehet rakni.
(D) Kettő közülük három szótagos.
(E) Az egyik szón mindhárom toldaléktípus megtalálható.
- Mikor ünnepeljük a magyar költészet napját, és minek az emlékére?
(A) ápr. 1. – József Attila születésnapja (B) ápr. 11. – Ady születésnapja
(C) ápr. 11. – József Attila születésnapja (D) jan. 1. – Petőfi születésnapja
(E) jan. 22. – Kölcsey befejezte a Himnuszt
- Mely szavakba lehet mindkét üres helyre **ő**-t írni?
(A) _rz_ (B) k_rz_ (C) b_rb_l (D) h_z_ng (E) b_lcs_
- Összekevertük egy görög isten nevének betűit. Ha megfejtettétek, ki ő, jelöljétek be a rá vonatkozó igaz állításokat! RÉMSZEH
(A) az alvilág ura (B) Zeusz fia (C) az istenek hírnöke
(D) a tolvajok istene (E) egyik ismertetőjegye a szárnyas saru
- Olyan szavak meghatározását közöljük, amelyekben **st** betűkapcsolat van. A szavak megfejtése után olvassátok össze a kezdőbetűket! Mi igaz az így kapott szóra? 1. megízlel 2. buta 3. szitáéhoz hasonló eszköz
(A) főnév (B) határozószó (C) képző
(D) névszórag (E) összetett szavak előtagja is lehet

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Dadogó szavak.** Nyolc olyan szó meghatározását, körülírását olvashatjátok, amelyekben az az érdekes, hogy az első 2 vagy 3 betű rögtön megismétlődik. Íme egy példa: *felfedi a bűnt, lebuktat valakit = leleplez*. Fejtsétek meg ezeket a szavakat, és a helyesíráásra is ügyelve írjátok le őket a válaszlapra!
1. a torkát öblögeti 5. szemölcsszerű kinövés az arcon
2. nevetgél 6. a görög mitológia alvilágának pokla
3. lesifotós 7. hírnök, árverést vezető személy
4. szülésnél vagy valaminek 8. kitalált szörny a gyerekek riogatására, létrejöttében sokat segít saját félelmeinket megtestésítő szellem